

goj beixnuengx wnq (1)

Aen Simnyienh Bouxcienzswnj Canghhah Daijcz Ndeu

□ Sihsangh Banjnaz Bau gicej Yi Ganghlungz Maj senh raiz Yini Fuzgen hoiz

Vah bouxbien: Beixnuengx minzcuz doxgiet doxgyaez, dox-hag doxbang, doengzcae baenaj dwg gij conzdungj ndei Cunghvaz minzcuz, vwnzva minzcuz lai cungj lai yiengh, youq gwnzbiengz Cungguk yaprongh, caemh youq gwnzbiengz seiqgyaiq yaprongh. Vih hawj gyoengq beixnuengx lai rox gij vwnzva beixnuengx minzcuz wnq, geiz neix hainduj raeuz daeng gij faenzcieng Sihsangh Banjnaz Bause, yungh Cuengh Gun doiqciuq daeng okdaeu.



▲Laexsae lwghag hwnj daiz biujyienj.

Haetromh ngoenz singhgiz ndeu, gicej doxiek daeuj daengz ndaw ranz canghhah(canghfwen) Yi Gvangh, aen ranz de youq Ginghungz Si Gajlanz Cunghlu. Caengz hwnj gwnz laeuz couh dingqnyi baenz raq baenz raq sing fwen caeuq sing doegsaw. Coh sing muengh bae, caenh raen gan ding mbouj suenq hung ndeu naengh rim baenz gyoengq lwgnyez hunghung iqiq, Yi Gvangh cingq naengh youq baihnaj gaiq hwzbanj iq nyinhcaen son gyoengq lwgnyez doeg cihmeh Sawdaij, lauxsae lwghag cungj daenj gij buhvaq ciuhgeq Daijcz, bouxson yiemzrwd, bouxhag haeujsim riri.

Canghfwen Yi Gvangh seng youq Ginghungz, dwg boux “gaugaep yinhoyzwh” ndaw beksingq, dwg boux vunzcienzswnj guekgya gaep feihvuzciz vwnzva yizcanj. Yi Gvangh gig gyaez diegcoj Daijcz, dangguh boux canghfwen he, de gag yousim fubfub: Youq aen seizdaih riengjret fazcanj, yaepyet lai bienq neix, baenzlawz cienzswnj ndei gij minzcuz vwnzva bonjfaenh? Yi Gvangh doiq gicej naeuz, de miz aen simnyienh ndeu——Maqmuengh gij sing fwen Daijcz ndaej ciuhciuh doxcienz.

Nyienh Guh Duzroeg Gajlangz, Ngon-ciengq Ngoenzndei Saedcej

Daijcz miz coenz vahbeij naeuz: Gvaq ndwenngoenz mbouj miz yinhoyz, lumjbaenz gwn haeux mbouj miz gyu. Canghhah dwg cungj mingzcwnq gizyi hingzsik ciuhgeq Daijcz, hix dwg gij cwnghueh canghfwen, youq gij ranzmbanj Daijcz Sihsangh Banjnaz doxcienz gig gvangq. Baez daengz bi’moq Daijlig, cietgvendou, ciethaidou, caeqsaenz, gouzbaed caeuq hoh ranzmoq, aeuyah haqsau, lwgnyez okndwen doenghgij ciengzhab neix, vunz Daijcz cungj yaek cingj bouxcanghheiq yienjciengq canghhah. Gij gizmoeg ciengq canghhah gig lai, ndawde yo miz gij fwen, vahsaenz caeuq cienznaeuz ciuhgeq Daijcz. Seiz yienjciengq, danghnaeuz roeb daengz boux canghfwen suijsingz doxdaengj haenx, song mbiengj ak doiq ak, mwngz

一个傣家章哈传承人的心愿

西双版纳报记者 玉康龙 马萱

一个星期天的早晨，记者如约来到位于景洪市嘎兰中路的章哈玉光家。还未上楼就听到阵阵歌声和朗读声。循声望去，只见一间不大的客厅里坐满了大大小小的孩子，玉光正坐在小黑板前认真地教孩子们读傣文字母，师生都穿着传统傣族服装，教学活动显得庄重、严肃。

1956年出生于景洪的章哈玉光是云南省民族民间艺人“高级音乐师”、国家级非物质文化遗产传承人。生活在这片热土上的傣家歌手玉光近年来最忧心的问题是：在这个飞速发展、瞬息万变的时代，如何传承好本民族文化？玉光对记者说，她有一个心愿——希望傣族章哈的歌声能代代相传。

愿做嘎郎鹤鸟，吟唱幸福生活

傣族谚语说：生活中没有音乐，好比吃饭没有盐巴。章哈是傣族传统的曲艺形式的曲种名称，也是歌手称谓，广泛流传于西双版纳的傣族村寨。每逢傣历新年、关门节、开门节、祭寨神、赎佛及贺新房、婚礼礼仪、孩子满月等场合，傣家人都要请艺人演唱章哈。章哈演唱的曲目众多，其中保存了诸多傣族最古老的歌谣、神话和传说。演唱中，如果遇到水平相当的章哈，双方棋逢对手，你来我往的即兴表演会碰撞出精彩的智慧火花，让现场观众倾情投入，大饱耳福，久久不愿离去。

玉光的父亲岩宰果就是一名深受傣族群众欢迎的章哈。1958年，父亲背井离乡，离开妻子和刚满两岁的玉光，到泰国清莱的美赛地区定居，玉光从此与母亲相依为命。1971年，小学毕业的玉光因家贫放弃了学业，为母亲分担生活重担，奔波在田间劳作，挣工分换取粮食。艰苦劳作之余，玉光非常喜爱民间流传的传说故事，她深深喜爱着傣族传统文化。一次，她偶然从收音机里听到了父亲的歌声。原来，父亲成了异国他乡的章哈，受到当地人的喜爱，泰国电台经常播放他的歌曲。听了父亲的歌声，玉光想成为一名傣族章哈的愿望更强烈了。

知女莫若母，母亲对玉光给予了理解和支持。1974年，玉光拜著名章哈康朗甩为师，从此正式学习章哈演唱技艺。每天下午收工后，她就骑着自行车到师傅家聆听教诲，学习演唱技巧、创作方法和傣语音韵格律等知识。不到一年，玉光就掌握了较高层次的演唱技能。人们说，玉光就像傣族民间传说中的嘎郎鹤鸟，有着圆润的歌喉和唱不完的歌，她为节日庆贺、佛事祝福、孩子满月和新房落成贺喜……成了傣家人的“咩赛棒”（即歌声像流沙般柔美的女歌唱家）。

ciengq gou dap, lumj feizmbaw nei ronghfubfub, hawj gyoengq bouxdingq dawzyinx sisi, caemrwgrwg mbouj nyienh byaij deuz.

Daxboh Yi Gvangh Yenz Caijgoj couhdwg boux canghfwen gig souh gyoengq beixnuengx Daijcz gyaezmaij ndeu. 1958 nienz, daxboh aemq haeux gwed denz, lizhai mehyah caeuq dahlwg ngamq ndaej song bi de, bae daengz dieg Meijsai Cinghlai. Daigoz youqdingh, Yi Gvangh daij baezneix caeuq daxmeh doxbaengh doxgauq gvaq saedcej. 1971 nienz, Yi Gvangh doeg sat siujyoz bizyez, aenvih ndaw ranz gungz lai vut hag mbouj doeg saw lo, ma bang daxmeh guh hongnaz, aeu goengfaen vuenh haeux gwn. Ngoenznaengz dwgrengz guh hong sat le, Yi Gvangh gig gyaez gij cienznaeuz gojgaeq ndawbiengz, de ndiepgyaez gij vwnzva ciuhgeq Daijcz. Baez he, de dinglingz daij ndaw souh-yinhgih dingqnyi gij sing fwen daxboh. Yienzlaiz, daxboh gaenq baenz boux canghfwen aen guekwnq, gij vunz dangdieg cungj haengj de, Daigoz Densidaiz ciengzseiz boquengq gij fwen de. Dingq gij fwen daxboh le, Yi Gvangh engq siengjmuengh baenz boux canghfwen Daijcz ndeu.

Dungxsaej dahlwg daxmeh rox. Yi Gvangh gyaez guhfwen, daxmeh couh haeuicoengh de. 1974 nienz, Yi Gvangh baiq boux canghfwen okmingz Gangh Langjai guh lauxsae, daij baezneix hwnj de cingqsik hag guh fwencanghhah lo. Moix ngoenz gvaqrngz souhong le, de couh gwih danci daengz ranz goengsae dingq son’gyauq, hag doenghgij cihsiz yienjciengq gigiuj, cauxfwen fuengfap caeuq gij yaemyinh geklwd Vahdaijcz. Mbouj daengz bi ndeu, Yi Gvangh couh hag rox guhfwen lo. Gyoengqvunz naeuz, Yi Gvangh couh lumj duz roegdungh ndaem Gajlangz ndawbiengz cienznaeuz haenx, miz gij sing sepswdsd caeuq gij fwen ciengq mbouj rox liux haenx, de vih ngoenzciet angqhoh, aenbaed cukfuk, lwgnding okndwen caeuq haeuj-youq ranz moq guh fwen hoh’ angq……De baenz “mehcanghfwen” ceiq ak Daijcz lo.